

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/35/2017
Identifikačné číslo spisu:	7212011674
Dátum vydania rozhodnutia:	04.10.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7212011674.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudkýň JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Aleny Šiškovéj v trestnej veci obvineného R. H. pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona na neverejnom zasadnutí konanom 4. októbra 2017 v Bratislave, o dovolaní obvineného R. H. podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/88/2016, z 18. januára 2017 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného R. H. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Košice II, sp. zn. 3T/153/2012, z 23. júna 2016 bol obvinený R. H. uznaný za vinného zo spáchania prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona na skutkovom základe, že

dňa 1. apríla 2010 odpredal na základe splnomocnenia H. H. v predajni spol. Q., s.r.o. L. na E. č. XX v F. na základe zmluvy o predaji ojazdeného motorového vozidla č. B. osobné motorové vozidlo zn. Škoda Fabia Classic, typ 1,2 http/ 40 kW, číslo motora a rok výroby L., EČV: F. s nepravdivým stavom tachometra 83 000 km za sumu 4 150, 00 Eur, ktorú toho istého dňa aj prevzal v pokladni uvedenej spoločnosti, pričom predmetné vozidlo zakúpil dňa 1. marca 2010 od spol. O., s.r.o. F. v jej prevádzke v obci J. za 663,88 Eur a ku dňu 5. februára 2010 malo najazdených 212 522 km, čím spol. Q. s.r.o. L. spôsobil škodu vo výške 2 150,00 Eur.

Za to bol obvinenému podľa § 221 ods. 1, za použitia § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 56 ods. 1 Trestného zákona uložený peňažný trest vo výmere 300 (tristo) Eur a podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona, pre prípad, že by výkon peňažného trestu úmyselne zmaril ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) mesiace. Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd odkázal poškodeného s uplatneným nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie obvinený. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd uznesením, sp. zn. 4To/88/2016, z 18. januára 2017, odvolanie obvineného podľa § 319 Trestného poriadku zamietol ako nedôvodné.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. f/, písm. g/, písm. i/ a písm. k/ Trestného poriadku.

V odôvodnení dovolania obvinený namietal, že Okresný súd Košice II sa po opätovnom prejednaní veci na hlavnom pojednávaní odmietol vysporiadať s otázkou pravosti podpisu na kúpnopredajnej zmluve z 1. apríla 2010 s tým, že „podpis obvineného na plnomocenstve z 25.1.2010, udeleného H. H., s overeným podpisom je obvineného.“ Prvostupňový súd svojvoľne a v rozpore s obžalobným návrhom zmenil obsah skutku a to tak, že v prvotnom rozsudku Okresného súdu Košice II, sp. zn. 3T/153/2012, z 27. marca 2015 bol obvinený uznaný vinným, že dňa 1. apríla 2010 odpredal v predajni spol. Q., s.r.o. L. na E. XX v F....., pričom po vrátení KS Košice bol druhým rozsudkom Okresného súdu Košice II, sp. zn. 3T/153/2012, z 23. júna 2016 uznaný vinným, že dňa 1. apríla 2010 odpredal na základe splnomocnenia H. H. v predajni spol. Q., s.r.o. L. na E. XX v F.... . Je teda evidentné, že v druhom rozsudku Okresný súd Košice II pridal bez podrobne vykonaného dokazovania osobu H. H. ako aj zmenil názov poškodenej spoločnosti. Obhajoba už na začiatku pojednávania pritom konštatovala neexistenciu poškodeného s označením Q. s.r.o. . Prvostupňový súd opätovne rozhodol bez odborného vyjadrenia grafológa, aj napriek tomu, že to bolo dôvodom zrušenia jeho prvotného rozsudku Krajským súdom v Košiciach. Týmto konaním okresného súdu nebolo preukázané, že podpisy na zmluve o predaji sú obvineného, čím nebolo preukázané ani to, že skutok spáchal obvinený, a teda neboli naplnené všetky znaky trestného činu podvodu. Oba súdy zasiahli do práva na obhajobu, pretože trestné stíhanie poškodeného označeného ako Q. s.r.o. bolo vykonané bez súhlasu takého subjektu, ktorý nikdy neexistoval. Z obsahu spisu vyplýva, že existovali dve splnomocnenia, ktorých obsah sa nezhoduje v čísle občianskeho preukazu, hoci na oboch je osvedčenie o pravosti podpisu z 25. januára 2010 u notára JUDr. Jozefíny Atanasovej. Počas celého konania nebolo preukázané, že obvinený svojím konaním uviedol poškodeného do omylu, že obvinený uzatvoril uvedenú zmluvu a prílohu ku nej so zamestnancom H. H. v zmysle obžaloby. Súd nemal na uznanie viny žiadne zákonné podmienky, nakoľko z vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že by obvinený spáchal prečin podvodu. Tiež je iba fabuláciou odvolacieho súdu, že ponížený stav na tachometri nemohol zariadiť nik iný ako obvinený. Obvinenému nebola zákonom stanoveným spôsobom preukázaná vina a teda bol odsúdený v rozpore so zákonom. Na záver navrhol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil rozsudkom, že uznesením Krajského súdu v Košiciach z 18. januára 2017, sp. zn. 4To/88/2016, bol porušený zákon v neprospech obvineného, podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 18. januára 2017, sp. zn. 4To/88/2016 a zrušil rozsudok Okresného súdu Košice II z 23. júna 2016, sp. zn. 3T/153/2012, vo výroku o vine a treste a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Okresnému súdu Košice II, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Košice, ktorá uviedla, že obvinený v dovolaní neuviedol žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo potrebné modifikovať rozhodnutia prvostupňového resp. odvolacieho súdu. Spáchanie trestného činu podvodu bolo preukázané svedeckými výpoveďami: R. O., H. Z., H. D. a H. Y., ako aj vykonanými listinnými dôkazmi. Úpravy predmetného skutku nemajú v danom prípade vplyv na totožnosť žalovaného skutku, ktorej podstata je určená účasťou obvineného na určitej udalosti popísanej v obžalobnom návrhu, z ktorej vzišiel škodlivý následok. Ustanoveniu § 278 ods. 1 Trestného poriadku neodporuje, ak súd prihliadne k tým zmenám skutkového deja uvedeného v obžalobe, ku ktorým došlo pri prejednávaní veci na hlavnom pojednávaní a ktoré nemenia totožnosť skutku. Preto na záver navrhol, aby najvyšší súd podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila aj poškodená spoločnosť Q. s.r.o. prostredníctvom svojho právneho zástupcu, kde uviedli, že žalovaný skutok sa stal tak, ako bol popísaný v obžalobe a spáchal ho

obvinený, čo jednoznačne vyplynulo z vykonaného dokazovania. Súd správne a dôsledne vyhodnotil všetky dôkazy, pričom svoje rozhodnutia riadne, presvedčivo a logicky odôvodnil. Taktiež súdy logicky odôvodnili aj skutočnosť, prečo nepovažovali za potrebné písomznamecké skúmanie podpisu predávajúceho na kúpnopredajnej zmluve. Preto na záver podotkli, že nedošlo k podstatnej zmene skutku a preto navrhli, aby najvyšší súd dovolanie obvineného zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h/ Trestného poriadku), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd zistil, že dovolanie obvineného R. H. nie je opodstatnené, pretože je zřejmé, že nie sú splnené podmienky dovolania.

Primárne dovolací súd poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012-I).

S ohľadom na uvedené nebol Najvyšší súd Slovenskej republiky oprávnený preskúmať iné v dovolaní označené porušenia zákona, ktoré nezodpovedajú vymedzeným dovolacím dôvodom, pretože by si tak aťrahoval prieskum právoplatného rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania nad rámec návrhu - dovolania, čo by znamenalo prekročenie právomocí vyplývajúcej mu zo zákona (§ 385 Trestného poriadku) a Ústavy Slovenskej republiky (čl. 2 ods. 2).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodiť a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca - v mene obvineného, že Najvyšší súd Slovenskej republiky je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti, nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku), preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podrobil prieskumu vecné argumenty dovolateľa zodpovedajúce dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku bez hlbšieho prieskumu tých argumentov, ktoré im nezodpovedajú.

V úvode svojej argumentácie dovolací súd konštatuje, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v súdnom procese v Slovenskej republike inštitút odvolania. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

V dovolaní musí byť uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané a aké chyby sú rozhodnutiu vytýkané. V predmetnom dovolaní sa pritom konštatuje, že sa jedná o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. f/, písm. g/, písm. k/ a písm. i/ Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku

Zásada „práva na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a

záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných ľudských práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Takéto pochybenie súdov nižšieho stupňa dovolací súd v konaní nezistil, teda nemožno zaujať stanovisko, že došlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného R. H. zásadným spôsobom, a teda ku takej skutočnosti, ktorá už sama o sebe znamená naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku. Napriek tomu sa dovolací súd zaoberal aj konkrétnymi námietkami, ktoré v rámci tohto dovolacieho dôvodu uviedol v písomných dôvodoch dovolania obvinený R. H.

Možno súhlasiť s dovolateľom v tom, že rozhodnutie súdu o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania môže za istých okolností predstavovať porušenie práva na obhajobu. Stane sa tak vtedy, ak súd nevysvetlí zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom nadbytočnosť a nepotrebnosť doplnenia dokazovania a zároveň existujú ďalšie skutočnosti naznačujúce, že celé konanie bolo vedené neobjektívne a zjavne nerešpektovalo pravidlá spravodlivého procesu. Len v takom prípade by bolo možné konštatovať porušenie práva na obhajobu obvineného tzv. arbitrárnym rozhodnutím súdu podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku. V predmetnej veci však takýto stav nenastal, pretože najvyšší súd nezistil, že by konanie vedené voči obvinenému bolo uskutočňované v rozpore s pravidlami práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 Dohovoru.

K námietkam obvineného, ktorým poukázal na pochybenie súdu prvého stupňa, ktorý nedal urobiť odborné vyjadrenie grafológa, dovolací súd poukazuje na odôvodnenia rozhodnutí oboch súdov (str. 5 - 6 rozsudku Okresného súdu Košice II, str. 3 - 5 uznesenia Krajského súdu v Košiciach), kde je jasne a zrozumiteľne vysvetlené, prečo takýto postup nebol potrebný. Preto dovolací súd na tieto odôvodnenia rozhodnutí odkazuje. Potrebné je poznamenať, že pokiaľ súd ani orgán činný v trestnom konaní nepovažoval takýto dôkaz za potrebný, nič nebránilo obvinenému, ak prikladal takémuto odbornému vyjadreniu vážnosť, ktorá by vyvrátila tvrdenie obžaloby, mohol si na svoje náklady dať urobiť odborné vyjadrenie z rovnakého odvetia a doložiť ho ako dôkaz do spisu. V predmetnej veci nemožno prehliadnuť, že nedošlo k dôkaznej núdzi v tom zmysle, že by už zabezpečené a vykonané dôkazy nepostačovali na objasnenie veci, preto táto námietka obvineného je neopodstatnená.

Námietka obvineného, že prvostupňový súd porušil ustanovenia Trestného poriadku, keď svojvoľne zmenil obžalobný návrh, kde pridal osobu H. H. a svojvoľne zmenil názov poškodenej strany na správny názov Q. s.r.o. najvyšší súd poznamenáva, že zo skutočnosti, že súd môže rozhodovať len o skutku, ktorý je uvedený v obžalobnom návrhu, nemožno vyvodiť záver, že medzi obžalobným návrhom a skutkovým výrokom rozsudku musí byť vždy úplná zhoda. Súd musí skutok uvedený v obžalobe

prejednať vždy v celom rozsahu, pričom má právo a povinnosť do rozhodnutia premietnuť výsledky hlavného pojednávania, ktoré prípadne údaje uvedené v obžalobe modifikujú, pokiaľ sa neporuší totožnosť skutku.

Totožnosť skutku znamená jeho zhodnosť, identitu, vyžaduje skúmanie, či sa trestné konanie týka tej istej udalosti vo vonkajšom svete toho istého skutkového deja, preto musí byť skutok, pre ktorý je obvinený trestne stíhaný, presne označený s uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania, prípadne s uvedením iných skutočností, pokiaľ ich treba na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným. To ale neznamená, že musí ísť od začiatku trestného stíhania až do jeho skončenia o naprostú zhodu popisu udalosti, o ktorej sa rozhoduje, t. j. že v uznesení o vznesení obvinenia, v obžalobe a v rozsudku sa musí skutkový dej úplne rovnako popisovať, pretože vykonávaním dôkazov v priebehu trestného stíhania, teda aktivitou orgánov činných v trestnom konaní i súdu získané poznatky o skutočnosti sa môžu zmeniť. Niektoré údaje uvedené v uznesení o vznesení obvinenia môžu vo vzájomnom porovnávaní a v porovnávaní s rozsudkom odpadnúť, niektoré môžu pribudnúť a iné sa môžu upresniť.

Totožnosť skutku je zachovaná, keď je zachovaná jeho podstata. Podstata skutku spočíva v konaní páchatel'a a následku, ktorý bol týmto konaním spôsobený a ktorý je relevantný z hľadiska trestného práva. Z hľadiska tohto ustanovenia podstata skutku teda spočíva v účasti obžalovaného na určitej udalosti vo vonkajšom svete, ktorá je uvedená v obžalobnom návrhu a z ktorej vznikol následok uvedený v obžalobe. Pritom však ani účasť (aktivita) obžalovaného a ani následok, ktorý tým bol spôsobený, nemusia byť úplne zhodné, stačí, ak sú aspoň sčasti zachované v rozhodnutí súdu (na základe výsledkov vykonaného dokazovania) v porovnaní s obžalobou.

Podstata skutku preto nebude porušená, ak sa zmenia okolnosti týkajúce sa miesta, času spáchania činu, rozsahu následkov, názvu - mena poškodenej strany, ak ide o ten istý subjekt, spôsobu vykonania činu, pohnútky činu alebo formy zavinenia. Z toho potom vyplýva, že:

- totožnosť skutku nenarušujú zmeny v jednotlivých okolnostiach, ktoré individualizujú skutok, okrem iného i čo do miesta a času spáchania, spôsobu vykonania a pohnútky činu ako aj formy zavinenia, keď inak totožnosť konania zostala zachovaná,
- pri nezhode medzi konaním uvedeným v uznesení o vznesení obvinenia a obžalobou, resp. medzi obžalobou a tým, ktoré vyšlo najavo na hlavnom pojednávaní, môže udržiavať totožnosť skutku totožnosť spôsobeného následku,
- ak sa dotýkajú zmeny, ku ktorým došlo v dôsledku dokazovania na hlavnom pojednávaní, skutočností, ktoré vo svojom súhrne tvoria konanie, bude zachovaná totožnosť, ak konanie popísané v obžalobe a konanie po zmenách, ku ktorým došlo na hlavnom pojednávaní, bude aspoň čiastočne totožné, to isté platí, pokiaľ ide o následok, resp. o obsah následku,
- totožnosti skutku sa nedotkne pri zhode konania alebo následku, ak napríklad pristúpi okolnosť podmieňujúca použitie vyššej trestnej sadzby alebo okolnosť, ktorej právne zhodnotenie zakladá znak činu prísnejšie trestného.

Totožnosť skutku je zachovaná v prípade úplnej zhody konania a následku, zhody aspoň v konaní pri rozdielnom následku, zhody aspoň v následku pri rozdielnom konaní, ako aj v prípade, ak konanie alebo následok, resp. oboje budú aspoň čiastočne zhodné v podstatných okolnostiach, najmä skutkových, odrážajúcich prípadné zmeny skutkového deja, ku ktorým došlo v rámci dokazovania v súdnom konaní. Keďže neexistuje všeobecne platná smernica vysvetľujúca, kedy je vo všeobecnosti zachovaná totožnosť skutku, je preto nevyhnutné skúmať túto otázku vždy individuálne podľa okolností konkrétneho prípadu.

Na základe vyššie uvedeného možno vyvodiť záver, že prvostupňový súd správne vo svojom rozsudku doplnil osobu H. H. ako aj opravil meno poškodenej spoločnosti Q. s.r.o., pretože tieto skutočnosti vyplynuli z dokazovania avšak na obsahové posúdenie skutku nemali žiadny vplyv, a preto túto námietku považuje najvyšší súd za irelevantnú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. f/ Trestného poriadku.

Tento dovolací dôvod môže byť naplnený len vtedy ak nebolo rešpektované dispozičné právo poškodeného v trestnom konaní v zmysle § 211 Trestného poriadku. Z označeného zákonného ustanovenia vyplýva, že trestné stíhanie pre tam taxatívne vymenované trestné činy možno vykonať len so súhlasom poškodeného. Poškodeným však musí byť len osoba, ktorá má vo vzťahu k obvinenému právo odoprieť výpoveď ako svedok, čo celkom zreteľne (bez potreby ďalšieho vysvetľovania) nie je tento prípad. Tento dovolací dôvod teda nebol naplnený.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukážu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solery or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa ale v predmetnej veci nestalo (pozri Mariana Marinescu p. Rumunsku, rozs. č. 36110/03 z 2. februára 2010, Emen p. Turecku, rozs. č. 25585/02 z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší p. Holansku, Visser p. Holandsku, rozs. č. 26668/95 zo 14. februára 2002, Al - Khawaja a Tahery p. Spojenému kráľovstvu, rozs. č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15. decembra 2011 a ďalšie).

V rámci dovolaní iniciovaného prieskumom odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Spôsob hodnotenia dôkazov vykonaných zákonným spôsobom súdmi nižších stupňov nemôže najvyšší súd v rámci dovolacieho konania iniciovaného obvineným prehodnocovať ani spochybňovať, pretože by tak neprípustným spôsobom zasahoval do výlučnej kompetencie týchto súdov bez právneho podkladu a napokon i v rozpore so samotnou podstatou dovolacieho konania, pretože dovolanie nemôže nahrádzať riadne opravné prostriedky a jeho podanie nie je prípustné v rovnako širokom rozsahu (čo do dôvodov okruhu napadnutelných rozhodnutí, oprávnených osôb atď.) aký je charakteristický pre riadne opravné prostriedky. Dovolanie a rozhodnutie o ňom znamená prelom do právoplatných rozhodnutí, a preto spravidla narušuje stabilitu konečného a vykonateľného rozhodnutia súdu. Z toho dôvodu možno dovolania aplikovať iba v prípadoch, ak je to odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu alebo jemu predchádzajúceho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov.

Najvyšší súd nezistil, že by súdy nižších stupňov v predmetnej veci postupovali pri vykonávaní dôkazov v rozpore so zákonom a preto nezistil ani naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku, dovolací súd uvádza, že jedným z dôvodov, podľa ktorého dovolanie v trestnom konaní možno podať je, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

K tomuto dovolaciemu dôvodu je potrebné tiež uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Dovolací súd primárne zdôrazňuje, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku.

Po analýze dovolania obvineného R. H. dovolací súd ustálil, že vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku obvinený uplatnil výlučne námietky, ktorými zjavne vybočil z deklarovaného dovolacieho dôvodu. Jeho námietky smerujú proti odôvodneniu rozsudku oboch súdov tak, že sudy sa nezoberali jeho vlastným hodnotením dôkazov ako ani jeho námietkami. Skutočnosť, že sudy nižšieho stupňa si neosvojili hodnotenie dôkazov podľa predstáv obvineného, nie je naplnením zákonného dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku.

Taktiež sa nemožno stotožniť s námietkou obvineného, ktorý vidí dovolací dôvod v tom, že v jeho konaní neboli naplnené znaky („ani jeden“) skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona.

Skutok uvedený vo výrokovej časti rozsudku Okresného súdu Košice II obsahuje všetky informácie a okolnosti priebehu skutkového deja nevyhnutné na identifikáciu tam uvedeného konania ako prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona. Okresný súd teda nepochybil, keď konštatoval naplnenie všetkých zákonných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu, pretože skutková veta je kompletná na vyslovenie takéhoto záveru. Kompetencie najvyššieho súdu v rámci prieskumného konania vyvolaného dovolaním týmto končia, nakoľko najvyšší súd nie je oprávnený preskúmať ani meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku. Tu si treba uvedomiť, že zistenie a konštatovanie naplnenia, či nenaplnenia znakov skutkovej podstaty trestného činu patrí medzi okolnosti podliehajúce normám procesného práva a vykonáva sa v rámci dokazovania tak, ako to predpokladá ustanovenie § 119 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku, podľa ktorého: „V trestnom konaní treba dokázať, najmä či sa stal skutok a či má znaky trestného činu.“

K námietke dovolateľa, že „v spise sa nachádzajú dve splnomocnenia, pričom jedno je splnomocnenie (č. l. 108) a druhé je plnomocenstvo (č. l. 199), konajúci súd pochybil, keď vo svojom výroku skonštatoval, že obvinený dňa 1.4.2010 odpredal na základe splnomocnenia H. H. v predajni Q. s.r.o., pretože splnomocnenie na č. l. 108 obvinený popieral a namietal podpis na ňom,“ dovolací súd

poznamenáva, že prieskum uvedených okolností dovolacím súdom by znamenal zásah do správnosti a úplnosti zisteného skutku, čo by bolo v rozpore s § 371 ods. 1 písm. i/ veta za bodkočiarkou Trestného poriadku. Preto takáto námietka nemá relevanciu k označenému dovolaciemu dôvodu, pokiaľ dovolanie nebolo podané podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku. Vysvetľujúcu argumentáciu súdov nižších stupňov považuje najvyšší sud za správnu.

Z uvedeného vyplýva, že ani tento dovolací dôvod nebol naplnený.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na záver dodáva, že z obsahu dovolania nevyplynuli žiadne skutočnosti, ktoré by zodpovedali dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Trestného poriadku tak, ako tento dovolací dôvod len formálne (bez vecnej argumentácie) označil obvinený.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že v predmetnej veci nie sú splnené žiadne dôvody dovolania a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného R. H. na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.